

PRESENÇA DA FORÇA AÉREA EM ANGOLA

pele Coronel Piloto-Aviador **ELGAR CARDOSO**

A demonstração feita para se fazer a história recente e importante da presença da F. A. P. nas planícies angolanas, uma vez que factos decorrentes insuspeitos, sendo confidenciais, não podem de momento ser revelados.

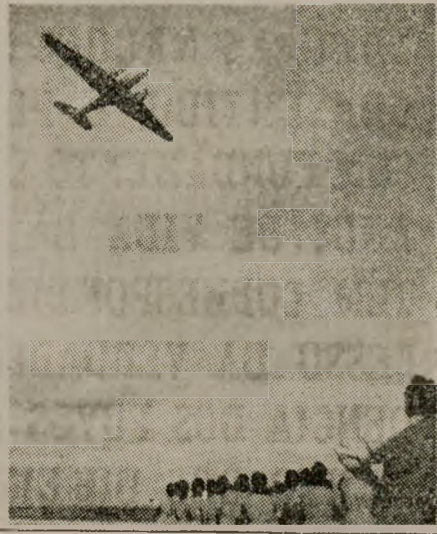
É segundo os projectos clássicos História tem a temporária luz veritativa.

Tudo isto no âmbito que determinamos, uma evidência, ressaltando que, sem interrupção pelas recentes Forças Armadas, transformamos desde já em agitação imediata.

Sem a Cruz do Cristo na cova de Angola no início da rebelião, o nacionalismo não teria atingido Luanda e toda a Província de Leste e Leste, sendo...

inocentes crianças para quem a vida começava a descer, violam-se e desviam-se os homens de todas as idades, exparte-se os seus e os seus com os infames requintes do mais repugnante primitivismo e da mais perversa deturpação. Compromete-se na decoreta da tremenda chacinha a influência dominante da fé, com a ignara que chegou a revelar os baixos instintos do primitivo moribundo.

Mas contra essa saga alterosa, de de...

דאקוטה בפעולה באנגולה — תמונה מבטאון חיל-האוויר הפורטוגלי

גולה לא תותיר לו ברירה אלא להפריש מכוחותיו הנמצאים במערך נאט"ו ולהעבירם לאנגולה, הוא טרם עשה זאת.

מסיבה זו היתה פורטוגל זקוקה בדחופות לכלי-תובלה ימיים ואוויריים ובמחירים זולים שלא יכבידו על משרד האוצר הפורטוגלי. הנחון במצוקה מאז המרד באנגולה, לה כיום לאוצר הפורטוגלי באנגולה בלבד עולה ליום, והרובות במסבך חוץ מצמצמות מיום ליום. בריטניה פתרה את בעיית ה"חובלה" בים, שיפקה לפורטוגל פריגטות. עתה מתברר שישאל עזרה לפורטוגל לפי תור את בעיות החובלה באויר, בספקה לה מטוסים משומשים וזולים.

מפירוטמים פורטוגליים רשמיים יכולתי ללמוד שהדקות האלה משמשות בעיקר את חיל הצנחנים הפורטוגלי, שהופעל בי-

כעבור זמן קצר נתנו לי בליסבון את התשובה לשאלה זו. כאשר פרץ המרד היי אנגולי, לפני כחצי-שנה, היו באנגולה בסך הכל אלפים חיילים פורטוגליים. זהו, למעשה, אחד מסודות הצלחתו של הרודן סאלאזאר במדיניותו הכלכלית. הוא הצליח לי ארגן את ניצול עושר מושבותיה של פורטוגל במינימום של הוצאות ובמנגנון זעיר יחסית. מדהים לחשוב כיצד הצליח לדכא, בעזרת אלפים חיילים בלבד, כל נסיונות של מרידה במדינה בה משועבדים למעלה מארבעה וחצי מיליון ילידים.

מטוסים. קנינו מכס הרבה מטוסים מדגם דקוטה. אתה יודע, אנחנו זקוקים להם ל"הובלת חיילים ולהפצצות. יש לי חבר טייס, חבל שכרגע איננו כאן, הוא ממש משוגע לישראל. הוא כבר היה שם מספר פעמים, כדי להביא מטוסים, ובכל פעם ש"הוא הורד הוא אומר לי: ישראל, זאת ארץ נפלאה, אתה מוכרח לבוא אתי לשם באחת הטיסות הבאות". הייתי מאוד רוצה לבוא, אבל אני קשור לעבודתי במשרד. היתה זו הצהרה מדהימה מפיו של דובר פורטוגלי כמעט-רשמי, שהוא בודאי אדם

מהבדק בלוד - להרס באנגולר

גיוגלים של אנגולה. **★ ★ ★**
דמי דהאמין?

שמעון פרס הודיע לפני שבוע, כי תשובה לשאלתו בכנסת, כי ישראל שיפצה מטוסים אורחיים פורטוגליים, ו"פטר את הבעיה בכמה הערות אירוניות. אולם הדוברים הישראליים מכחישים בשפה קצף שישאל מכרה אי-פעם, או מוכרת כיום, מטוסים כלשהם לפורטוגל. הדובר הפורטוגלי, שדיברתי עמו, בחדאי לא שיקר — לא היה לו שום עניין בכך, והפרטים האחרים בהם גיחן את סיפורו אינם משאירים כל ספק לגבי אמיתות דבריו. הוא מאמין כי אמנם ישראל מכרה למשרדו מטוסים.

איך מתיישבות שתי ההודעות? הפתרון הפשוט ביותר הוא כמובן, ש"אחד משני הצדדים משקר, ויכול הקורא לבחור לעצמו את הצד שהוא מאמין לו יותר. אך ישנה אפשרות שלישית, המעוררת מחשבה.

יכול להיות שקבוצה מסוימת בישראל, בתוך הממשלה או הקשורה עם מערכת הבטחון, קונה גרוטאות של מטוסי דקוטה בעולם, מביאה אותם לישראל, משפצת או תם כאן ומוכרת אותם לפורטוגל, המאמינה כי אלה מטוסים של חיל-האוויר הישראלי. במקרה זה אמנם יכולה העיסקה כולה, גם מבחינה כספית, להופיע בספרים של מערכת הבטחון והתעשייה האווירית כעיסקה פשוטה של שיפוץ. אך הרווח הוא עד אין-שיעור יותר גדול — ואין הוא מופיע בספרים.

אם כן, לאן הולך הכסף? דבר אחד ברור: אם אמנם יש רגלים ל"השערה זו, הרי יש משמעות רבה לעובדה כי הפורטוגלים אמנם מאמינים כי הצד הישראלי הוא ממשלת ישראל. לא כל קבוצה פרטית מסוגלת לעורר רושם כזה.

כאשר פרצה מלחמת השיחרור ופורטוגל נאצתה תוך זמן קצר להעביר רבבות חי"ל מפורטוגל לאנגולה, לא יכלה להעביר את כולם באמצעי-תובלה שהיו ברשותה. אינאות-תובלה של צי הסוחר הפורטוגלי לא יכלו להיחלץ למיבצע זה, כיוון שהדבר היה משחק את הכלכלה הפורטוגלית, ה"חלונה רובה ככולה בקשרי התובלה הסדריים בין המטרופולין ומושבותיה שמעבר לים. חיל-האוויר הפורטוגלי, הקטן-יחסית, לא יכול היה אף הוא לבצע מיבצע זה. לפי החווה של פורטוגל עם נאט"ו חייבים כוחות האוויר הפעילים שלה להיות מרוקנים לבטיסהם בפורטוגל, כחלק מהמערך האיסטרגי של כוחות האוויר של נאט"ו. למרות שסאלאזאר מאים ללא הרף כי מדיניותו של ארצות המערב בשאלת אי-

הנמצא בתוך העניינים ויודע להבדיל מההבדל בין שיפוץ למכירה. לא היה שום מקום לטעות: במטה חיל-האוויר הפורטוגלי טוענים שישאל מספקת להם מטוסים מדגם דקוטה וכי טייסים פורטוגליים באים לישראל בשליחות חיל-האוויר הפורטוגלי על-מנת להטיס לפורטוגל את המטוסים שנמכרו להם.

★ ★ ★
צורך דחוף

השאלה הראשונה שהתעוררה אצלי בעקבות גילויי של ואן זלר היתה: לשם מה זקוקה מדינה כמו פורטוגל, ש"היא חברה בארגון האמנה הצפון אטלנטית (נאט"ו), למטוסי-תובלה מישראל?

20, Rua de St.º Apolónia

איוה סוג של מעשי-גבורה קיבלו הטייסים הפורטוגליים את אותות הכבוד שלהם — פעולות השמדה יסודיות של כפרים באזור הצפוני של אנגולה, שהיה נתון עד לזמן האחרון לשלטונם של המורדים.

★ ★ ★
רשפין? דא בדאי!

הנה, דקא במשרדי מטה חיל-האוויר ולא בתצוגת-הראווה, התגלתה לעיני עובדי מועצת: שישאל מעורבת במה שמתרחש באנגולה לא רק בכך שתתמקלעים עוזי הישראליים נמצאים בשימוש כוחות הרגלים הפורטוגליים באנגולה, אלא שחיל-האוויר הפורטוגלי משתמש למבצעי-הדוכי שלו במטוסים שסופקו לממשלתו של סאלאזאר על-ידי מדינת ישראל.

היה זה בעת שיחתי עם ג'ורג' מנואל בלו ואן זלר, מנהל לשכתו של שר התעורפה הפורטוגלי. שעה שהקצין הצעיר הי' בלונדי התפעל בפני ברוב התלהבות מתכור גותיו המיבצעיות של העוזי הישראלי, ואף הטריח את עצמו להשיג לי תמונה בה נראה העוזי בידי חיילים פורטוגליים בגיוגלים של אנגולה, ניסיתי להשיג מפיו אישור לזיזעה שפורסמה לפני שבועית בספר בארץ, ובה נמכר כאילו משפץ מכון הבדק בלוד מטוסים פורטוגליים.

"האם אתם שולחים את המטוסים שלכם לתיקון בישראל?" שאלתי.

ואן זלר חיך חיוך רחב ולא חשב אפ"י לו שניה על התשובה: "לא, אני לא חושב שזה כדאי לנו לשלוח את המטוסים שלנו לתיקון עד אליכם."

אולם ברגע בו כמעט שמחתי — כישראל ולא כעונאי — לפחות על הכחשה זו, הפהיע אותי ואן זלר שוב, כמי בעניין העושים. הוא לא חיקה לשאלה נוספת מ"צידי, המשיך להשתפך בכנות ובלבביות האופיינית לו: "אנחנו לא מתקנים מטוסים בישראל, אבל מצד שני אנחנו קונים אצלכם

• הממונה על חיל-האוויר וחיל התעורפה האזרחית כאחת, ושמשדרו נמצא ב"מפקדת חיל-האוויר הפורטוגלי.